



## ФЕНОМЕНОЛОГІЯ РЕЛІГІЙ

Телефон: (061) 228-75-58 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

|  |       |  |   |                       |   |           |
|--|-------|--|---|-----------------------|---|-----------|
| <b>Освітня програма, рівень вищої освіти</b> |       | Філософія<br>Магістр                           |   |                       |   |           |
| <b>Статус дисципліни</b>                     |       | Нормативна                                     |   |                       |   |           |
| <b>Кредити ECTS</b>                          | 4     | <b>Навч. рік</b>                               | 2020-2021<br>1 семестр  | <b>Рік навчання -</b> | <b>Тижні</b>  | <b>11</b> |
| <b>Кількість годин</b>                       | 120   | <b>Кількість змістових модулів<sup>1</sup></b> |   | <b>6</b>              | <b>Лекційні заняття – 0<br/>Практичні заняття – 0<br/>Самостійна робота – 108<br/>Консультації - 12</b> |           |
| <b>Вид контролю</b>                          | залік |  |   |                       |   |           |
| <b>Посилання на курс в Moodle</b>            |       |  | <a href="https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7846">https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7846</a>   |                       |   |           |
| <b>Консультації:</b>                         |       |  | Особисті – кожного вівторка з 11.30-12.50 по чисельнику, 13.00-14.20 по знаменнику, або за домовленістю<br>Дистанційні – електронною поштою чи на форумі у Moodle |                       |   |           |

### ОПИС КУРСУ

**Мета курсу** – формування у магістрів спеціальності «Філософія» базових знань із специфіки феноменологічного підходу до філософії релігії. Вивчення феноменологічного підходу до релігії передбачає аналіз релігійного знання у концепціях феноменологів ХХ ст., формування у майбутніх філософів загальнотеоретичних уявлень про принципи та методи релігієзнавчих досліджень, розгляд їх спрямованості, дієвості, пізнавальної специфіки та умов застосування. Вироблення максимально об'єктивної методології дослідження релігійних феноменів має не тільки вузький академічний інтерес, але нагальну практичну необхідність – розкрити актуальність феноменологічно-філософської рефлексії для сучасної філософської культури.

### ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

**У разі успішного завершення курсу студент зможе:**

- Розуміти особливості та специфіку феноменологічного аналізу релігій.
- Засвоїти та використовувати в професійній діяльності термінологію феноменологічного аналізу релігійних феноменів.
- Використовувати знання з курсу феноменології релігії для формування самостійного філософського мислення.
- Обирати методи та дотримуватись базових наукових принципів релігієзнавчих досліджень, комбінувати їх, за необхідності.
- Організувати та/або забезпечувати підтримку комунікації в процесі виконання групових завдань з релігієзнавчого дослідження в рамках феноменології.

<sup>1</sup> 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)



## ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Лекції, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних дослідницьких завдань та групових творчих проєктів, додаткові матеріали, розміщені на платформі Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7846>

## КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

### Поточні контрольні заходи (тах 60 балів):

Поточний контроль передбачає такі *теоретичні* завдання:

- Усне опитування і обговорення на консультаціях проблемних питань
- Короткі тести/контрольні роботи за пройденим матеріалом

Поточний контроль передбачає такі *практичні* завдання:

- Розробка плану релігієзнавчого дослідження в рамках феноменологічного підходу
- Есе
- Презентація дизайну власного дослідницького проєкту релігієзнавчого дослідження в рамках феноменології релігії

### Підсумкові контрольні заходи: (тах 40 балів):

*Теоретичний підсумковий контроль* – підсумковий екзаменаційний тест, проводиться он-лайн на платформі Moodle, складається не менше ніж з 20 питань різного ступеня складності (максимальна оцінка 20 балів).

*Підсумкове практичне завдання* – практична робота з розробки власного дослідницького проєкту (максимальна оцінка 20 балів). Даний вид завдання може виконуватись у 2-х формах:

1. Он-лайн на платформі Moodle в день проведення екзамену. Включає в себе: розробку плану релігієзнавчого дослідження в рамках феноменологічного підходу; розробку методологічної бази релігієзнавчого дослідження; презентацію дизайну власного дослідницького проєкту релігієзнавчого дослідження в рамках феноменології релігії за заданою темою.

2. У формі індивідуального дослідницького завдання за обраною студентами темою, що розробляється протягом семестру. На початку викладання курсу студентам пропонуються теми для написання індивідуальних робіт, але вони також мають можливість сформулювати власну тему (після обговорення та узгодження з викладачем впродовж перших двох тижнів семестру). В рамках теми студенти мають виконати завдання, що включає: розробку плану релігієзнавчого дослідження в рамках феноменологічного підходу; розробку методологічної бази релігієзнавчого дослідження; презентацію дизайну власного дослідницького проєкту релігієзнавчого дослідження в рамках феноменології релігії за обраною темою.

Перелік питань підсумкового контролю та методичні рекомендації до виконання індивідуального завдання див. на сторінці курсу в Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7846>



**Шкала оцінювання: національна та ECTS**

| За шкалою ECTS | За шкалою університету                                     | За національною шкалою |               |
|----------------|--|------------------------|---------------|
|                |  | Екзамен                | Залік         |
| A              | 90 – 100 (відмінно)  | 5 (відмінно)           | Зараховано    |
| B              | 85 – 89 (дуже добре)                                       | 4 (добре)              |               |
| C              | 75 – 84 (добре)  |                        |               |
| D              | 70 – 74 (задовільно)                                       | 3 (задовільно)         |               |
| E              | 60 – 69 (достатньо)  |                        |               |
| FX             | 35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання) | 2 (незадовільно)       | Не зараховано |
| F              | 1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)    |                        |               |

| Контрольний захід                     |  | Термін виконання | % від загальної оцінки |
|---------------------------------------|--|------------------|------------------------|
| <b>Поточний контроль (max 60%)</b>    |  |                  |                        |
| <i>Змістовий модуль 1</i>             | Усне опитування і обговорення проблемних питань  | 1 тиждень        | 4                      |
|                                       | Есе  | 2 тиждень        | 4                      |
| <i>Змістовий модуль 2</i>             | Розробка плану релігієзнавчого дослідження в рамках феноменологічного підходу                                  | 3 тиждень        | 4                      |
|                                       | Усне опитування і обговорення проблемних питань  | 4 тиждень        | 4                      |
| <i>Змістовий модуль 3</i>             | Есе  | 5 тиждень        | 8                      |
|                                       | Короткі тести/контрольні роботи за пройденим матеріалом  | 6 тиждень        | 4                      |
| <i>Змістовий модуль 4</i>             | Усне опитування і обговорення на консультаціях проблемних питань   | 7 тиждень        | 4                      |
|                                       | Розробка методологічної бази релігієзнавчого дослідження   | 8 тиждень        | 4                      |
| <i>Змістовий модуль 5</i>             | Усне опитування і обговорення на консультаціях проблемних питань   | 9 тиждень        | 4                      |
|                                       | Есе  | 10 тиждень       | 8                      |
| <i>Змістовий модуль 6</i>             | Презентація дизайну власного дослідницького проекту релігієзнавчого дослідження в рамках феноменології релігії | 11 тиждень       | 8                      |
|                                       | Короткі тести/контрольні роботи за пройденим матеріалом  | 11 тиждень       | 4                      |
| <b>Підсумковий контроль (max 40%)</b> |  |                  |                        |
| <i>Підсумкове теоретичне завдання</i> |  |                  | <b>20</b>              |
| <i>Підсумкове практичне завдання</i>  |  |                  | <b>20</b>              |
| <b>Разом</b>                          |  |                  | <b>100%</b>            |



## РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

| Тиждень і вид заняття         | Тема заняття  | Контрольний захід  | Кількість балів |
|-------------------------------|---|--|-----------------|
| <b>Змістовий модуль 1</b>     |   |  |                 |
| Тиждень 1<br>Консультація 1   | Феноменологія релігії та її взаємозв'язок із загальною феноменологією | Усне опитування і обговорення проблемних питань  | 4               |
| Тиждень 2<br>Консультація 2   | Феноменологія релігії<br>М. Еліаде                                    | Есе  | 4               |
| <b>Змістовий модуль 2</b>     |   |  |                 |
| Тиждень 3<br>Консультація 3   | Філософія та феноменологія релігії                                    | Розробка плану релігієзнавчого дослідження в рамках феноменологічного підходу                                  | 4               |
| Тиждень 4<br>Консультація 4   | Філософія та феноменологія релігії                                    | Усне опитування і обговорення проблемних питань  | 4               |
| <b>Змістовий модуль 3</b>     |   |  |                 |
| Тиждень 5<br>Консультація 5   | Віра та істина у філософії  | Есе  | 8               |
| Тиждень 6<br>Консультація 6   | Віра та істина у філософії  | Короткі тести/контрольні роботи за пройденим матеріалом  | 4               |
| <b>Змістовий модуль 4</b>     |   |  |                 |
| Тиждень 7<br>Консультація 7   | Феноменологія протестантизму  | Усне опитування і обговорення на консультаціях проблемних питань   | 4               |
| Тиждень 8<br>Консультація 8   | Класична та трансперсональна психологія релігії                       | Есе  | 4               |
| <b>Змістовий модуль 5</b>     |   |  |                 |
| Тиждень 9<br>Консультація 9   | Релігійні підгрунтя трансперсональної психології                      | Усне опитування і обговорення на консультаціях проблемних питань   | 4               |
| Тиждень 10<br>Консультація 10 | Теософія, антропософія та космізм                                     | Есе  | 8               |
| <b>Змістовий модуль 6</b>     |   |  |                 |
| Тиждень 11<br>Консультація 11 | Науково-психологічні передумови транс персональної психології         | Презентація дизайну власного дослідницького проекту релігієзнавчого дослідження в рамках феноменології релігії | 8               |
| Тиждень 11<br>Консультація 12 | Трансперсональне розуміння свідомості та психіки людини               | Короткі тести/контрольні роботи за пройденим матеріалом  | 4               |



## ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Аринин Е. И. Феноменология религии: учеб.пособие. В 2ч. Ч.1 / Е. И. Аринин ; Владим. гос. ун-т им. А. Г. и Н. Г. Столетовых. Владимир : Изд-во ВлГУ, 2015. 168с. URL : <http://e.lib.vlsu.ru/bitstream/123456789/5786/1/01614.pdf>
2. Бабушкин В. У. Феноменологическая философия науки. Москва : Наука, 1975. 190 с.
3. Гуссерль Э. Картезианские размышления. Санкт-Петербург : Наука, 2001. 316 с.
4. Гуссерль Э. Кризис европейских наук и трансцендентальная феноменология. Санкт-Петербург : Владимир Даль, 2004. 400 с.
5. Гуссерль Э. Логические исследования. Исследования по феноменологии и теории познания. Т. II (1) Собрание сочинений: В 6 т. Москва : Дом интеллектуальной книги, 2001. Т.3(1).
6. Критика феноменологических направлений современной буржуазной философии / отв. ред. Н. В. Мотрошилова. Рига : Зинатне, 1981. 231 с.
7. Мотрошилова Н. В. Идеи I Э. Гуссерля как введение в феноменологию. Москва : Феноменология– Герменевтика, 2003. 720 с.
8. Отто Р. Святое. Москва : Наука, 2002. 212 с.
9. Пап А. Семантика и необходимая истина. Исследование оснований аналитической философии. Москва : Идея-Пресс, 2002. 420 с.
10. Реале Дж., Антисери Д. Западная философия от истоков до наших дней: В 4 т. Санкт-Петербург : ТООТК «Петрополис», 1997. Т.4.
11. Серкова В. А. Феноменологическая дескрипция Санкт-Петербург : Изд-во С.Петербургского ун-та, 2003. 320 с.
12. Современная буржуазная философия / под ред. А. С. Богомолова. Москва : Высшая школа, 1978. 582с.
13. Феноменологическая концепция сознания: проблемы альтернативы / отв. ред. В. И. Молчанов. Москва : Рос. гос. гуманитар. ун-т, 1998. 88 с.
14. Феноменология религии: между сакральным и профанным. Материалы Международной зимней религиоведческой школы / научн. ред. А.В. Белокобыльский, О.С. Киселев. Донецк : Донбасс, ДООО «Центр Дискавери», Центр религиоведческих исследований ГУИиИИ, 2011. 171 с.
15. Шахнович М. М. Феноменологическое религиоведение: история и метод/ URL : <http://anthropology.ru/ru/text/shahnovich-mm/fenomenologicheskoe-religiovedenie-istoriya-i-metod>
16. Это человек : антология / сост., вступ. ст. П. С. Гуревича. Москва : Высш. шк., 1995. 320 с.



## РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ<sup>2</sup>

### **Відвідування занять. Регуляція пропусків.**

**Відвідування усіх занять є обов'язковим.** Також очікується, що здобувачі мають організовано та усвідомлено підходити до виконання навчальних завдань, участі у лекційних, семінарських і практичних заняттях. Від усіх сторін очікується активна позиція, у тому числі, щодо пошуку можливостей виконання пропущених завдань і проходження передбачених форм контролю. **Пропуски можливі лише з поважної причини.** Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій, передбачених даним курсом (усна відповідь чи письмова робота з пропущеної теми). Також можливе відпрацювання у вигляді проходження он-лайн тестування у системі Moodle пропущеної теми (якщо таке тестування було передбачено). У разі систематичних пропусків занять та консультацій для відпрацювання може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>).

### **Політика академічної доброчесності**

Від здобувачів очікується повне дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених Кодексом академічної доброчесності ЗНУ: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Усі письмові роботи будуть перевірятись на плагіат. У разі виявлення ознак списування, плагіату чи інших видів не доброчесної поведінки, роботи здобувачів не будуть прийматись на оцінювання, а до студентів можуть бути застосовані дисциплінарні заходи передбачені Кодексом академічної доброчесності ЗНУ.

### **Використання комп'ютерів/телефонів на занятті**

Під час занять потрібно перевести мобільний телефон у режим «без звуку», щоб не заважати викладачу і колегам. **Дозволяється** використання мобільних телефонів, ноутбуків, планшетів та інших персональних гаджетів з навчальною метою, а саме для пошуку інформації, ознайомлення з літературою, аналізу даних, виконання практичних завдань і т.д. **Не дозволяється** використання вище перелічених засобів під час контрольних заходів (порушення цієї вимоги буде розцінюватись як порушення правил академічної доброчесності).

### **Комунікація**

Комунікація між викладачем і здобувачами вищої освіти відбувається в аудиторії, у системі Moodle та електронною поштою, а також в рамках запланованих для цього курсу консультацій. Інформація щодо організаційних питань також може надаватись викладачем старості групи у Viber чи Telegram. Викладач відповідатиме на письмовий запит студента щодо консультації або перевірки завдання впродовж 3 робочих днів. У повідомленні обов'язково вказуйте Ваше справжнє ім'я та прізвище, а не нікнейм.

---

<sup>2</sup> Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів тощо. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!





## ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021 рр.

**ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р.** (посилання на сторінку сайту ЗНУ)

**АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ.** Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

**НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.** Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

**ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ.** Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

**НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА.** Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

**ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ.** Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9yfw9v>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

**ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА.** Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

**ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ.** Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

**РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.** Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

**РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.** Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

**ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):** <https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

- для студентів ЗНУ - [moodle.znu@gmail.com](mailto:moodle.znu@gmail.com), Савченко Тетяна Володимирівна
- для студентів Інженерного інституту ЗНУ - [alexvasik54@gmail.com](mailto:alexvasik54@gmail.com), Василенко Олексій Володимирович

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

**Центр інтенсивного вивчення іноземних мов:** <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

**Центр німецької мови, партнер Гете-інституту:** <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

**Школа Конфуція (вивчення китайської мови):** <http://sites.znu.edu.ua/confucius>